

ember 5.
1.
1002-1.1
zardatlanul
s termető,
1894. évi
ber 29-én
égházánál
og adatni
ember hó

Varga,
biró.
el.
1004-3.1
ény.
iresedés-
pályázat

dalmazás
ad lakás
s terü-
lyáznak,
t.c. 6.
t.c. 3.
mányok-
sukat s
igazol
novem-
biróság-

ber hó
hegyes
ber hó
ltán,

IS

OS

SZ.

ésre
ko-
dan-

hó

1

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitcz Fer. Pál könyvnyomdáján
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 253. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, november 6.

Viribus unitis.

(Politikai munkatársunktól)

Budapest, november 5.

(M-d.) Az osztrák császár jelszava ugyanez, de vajha magyarrá is válnék.

Mai politikai helyzetünkben ezerszeres állami és közérdek teszi kívánatosá ezt és mégis sajnálattal tapasztaljuk naponta növekedő mértékét a visszavonás örök tudása átkának.

Nem olvad föl ennek kigyómerge sem abban a nagy nemzeti revelációban, mely a régi csapásokon új rendszer szülője lön, nem pusztult bele a nagy örömszivajba, mely az országot lázba ejtette s nem halt el abban a fenséges nemzeti ünnepben sem, melynél lélekemelőbbet országunk történetében keresve kereshetnénk: a bujdosók hamvainak hazaszállításának ünnepébe, ami fölött hatszáz megnyert csatájával a hazafias öntudatnak.

Nem! Tovább mar, tovább dul . . .

Talán tápót is kap a kárörömből, a helyett, hogy megnyugvást váltana ki belőle.

A közösen kivivott diadalnaknak sohase szabad elvi vagy személyi zsákmányok ingerlő alkalmává válniok. Kellő önmérséklet tetézheli csupán a győzelem horderejét és üdvösen kiható eredményeit.

S ime, ma már egyre jobban „dühöng“ az egyetértés abban a táborban, mely a nagy nemzeti harcot győztesként vívta ki.

Holott most kellene az általa plántált csemetéket óvni a legkisebb szélfúvástól, mindenik mellé kitarító, áldozatkész örököt állítani, hogy a nemzeti jogos kívánalmak zamatos gyümölcsseit bőven hullassák gyors fejlődésük rendjén a rég üresen várakozó éléskamarába.

Nem jól van ez így, tisztelt magyarom!

Valamint igaz az, hogy dobbal verebet nem lehet fogni, úgy örök igazság, hogy ágyúval sem lehet — bármilyen nemzeti színű honvédegyű legyen is az — verebekre lödözni.

Az osztrák kamarilla verebei, — akár denevéreknek is mondhatnók őket, — éhesek ugyan, de kevéssel beérik, ha muszáj. Ezt a keveset nem kell megtagadni tőlük, — nem ingyen, de jó szóért: magyar szóért a hadseregben.

Amugy sem elérhető, nagyon is efemer értékű kísérletekkel nem szabad guerrillamódra megbontani a nagy nemzeti tábor, hogy szétmállják elemeire, melyekből a nemzeti balsors kalapácsolta össze.

A kalapács sulya Damokles kardként még alkotmányunk fölött lebeg.

Hárítsuk el szinleges engedékenységgel, hogy azt a bizonyos kötelet egyszerűsmindenkorra törvényes intézményekkel bogra köthessük.

Viribus unitis, amíg erre a pontra érünk, amely nem holt, hanem élőpont lézen.

Onnan aztán semmiféle ördögös hatalom nem fogja kimozdítani a mi jogainkat, melyek szentek — de — mint a közelmúlt szomorú dolgai mutatták — csorbíthatók.

Akkor szentté válik, valósággá érlelődik a magyar király jelszava is:

Bizalmam az ősi erényben! . . .

. . . De nem a tülekedés ősi erényében . . .

A párdányi mandátum. Széll Kálmán, mint az országos alkotmánypart elnökétől, a f. hó 1-én Párdányban megtartott jelölőgyűlés alkalmából hozzá intézett üdvözlő táviratra következő válasz érkezett:

Jenoy partelnök urnak

Párdány.

Öszinte örömmel értesültünk ifj. dr. Dániel Pál alkotmányparti képviselőjelöltségéről, s szívből kívánjuk, hogy hazafias jelöltjüket, aki a fiatal nemzedéknek egyik jeles tagja, minél fényesebben válasszák meg. Szíves üdvözlőket melegen köszönöm s szívből viszonzom.

Széll Kálmán,

országos alkotmánypart elnöke.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap délután 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapon délután 2 órától este 10 óráig.

November 10. Kórházi biz. ülés.

November 12. Közig. biz. ülés.

November 13. Megyei állandó választmány ülés.

November 14. Rendkívüli megyei közgyűlés.

A rendkívüli megyei közgyűlés. Megirtuk, hogy Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága november hó 14-én délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlésen a befolyt ügyeken kívül a vármegyei alkalmazottak fizetésének kiegészítését fogják tárgyalni. A közgyűlést megelőzőleg az állandó választmány november 13-án délután fél 4 órakor tartja ülését a főispáni kisteremben.

Tanügyi kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Martin Frida okl. tanítónót az erzsébetlaki, Kovács E. Ilona okl. tanítónót a felsőmuzsiai állami elemi iskolához rendes tanítónókké, Keresztessy Karolin kisdudóvónót pedig a küküllői állami kisdudóvoda-hoz kisdudóvónóvé kinevezte.

Telekkönyvi betétszerkesztő-munkálatok. A m. kir. igazságügyminiszter az 1886 évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. c. cikkek értelmében a telekkönyvi betétszerkesztő-munkálatok foganatbavételét a perlaszi kir. járásbírószék mint telekkönyvi hatóság területére nézve elrendelte.

Áthelyezés. Az osztrák-magyar bank ügykezelője Pazár András tisztviselőt a helybeli bankfőktől a budapesti főintézetbe, helyébe pedig egy régi ismerősünket, Bosnyák Dezső tisztviselőt Nagyváradról a nagybecskereki főintézetbe helyezte át.

Iparhatósági ülés. A városi tanács mint elsőfoku iparhatóság tegnap dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen Poppér Manónak pamutkereskedés, Schaller Antalnak szatócüzlet, Csekrdzsin Zsivának pedig borbélyüzlet nyitására adtak iparengedélyt.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Felek Miklósné — Munkácsy Flóra.

— 1836—1906. —

(A „Torontál“ eredeti tárcája.)

Mikor minden fővárosi és bizonynyal minden vidéki lap rég elparentálta, a maga idejében mindég legszebb magyar színművésznőt, akkor előkerülök én is vénhedett emlékeimmel és tollammal, utána sántikálva azok seregét követem, kik oly ékesen oly sok jót és szépet tudtak mondani arról, ki mint leánygyermek is már sokat ígérő, alakítani tudó, mint alég fölserdült leány az elősmert művészgárda ékessége tudott lenni.

Azok, kiket sorsuk állandóan a fővárosba helyezett, azok, kiket foglalkozásuk vagy jó módjuk gyakran vitt oda, azok élvezhették Munkácsy Flórá, meg a vele együtt működött, vagy ezek után föltűnt nagy művészeket eléggé sokszor, holott én, ki a fővárosból, a nagy világnak oly sokat nyújtó életétől már egy emberöltőnél régebb idő óta megváltam, csak nekem magamnak nagy kincseket érő emlékeimen táplálkozom és így talán megóvom magamat az elsavanyodástól, hogy ne mondjan teljes elposványosodástól.

Azt mondtam Flóráról, (már ő nekem csak az volt a régi Flóra, mert maga is így írta ezt nekem) hogy ő a maga idejében mindég a legszébb volt; ezt teljes értékében föntartom, mert mint fiatal leány, majdan mint teljesen fölserdült leány, férjes fiatal asszony, de még mint

örög asszony is olyan páratlan szép, kedves és elragadóan megnyerő volt, hogy hozzáfoghatót én nem láttam, ha beszélt, ha nevetett, ha sirt csergőbb, édesebb női hangot nem hallottam. Milyen lehetett e hang, mely nemes nőies szívnek és lelkének termékeit adta tudtul akkor, ha mint szerető híves és példás anya szólalt meg, mert azok, kik közelről ösmerték őt, a nő e két fenséges ékességében is tündöklőnek mondják. Minden bensőséges előismerésem mellett, mely az alakitó művészet iránt mindenkor eltöltött, azt tartom, hogy a legnagyobb, legtökéletesebb alkotáson túl is van valami, amit a művész a színpadon nem tud eljátszani, amiből nem ad a csodálat és előismeréstől lekesült közönségnek, hanem csak legővéibb részére tart fenn és ebből csak azokat az ő vérbeli szeretteit részelteti. Milyen jóleső dolog ez e sorok szerény írójának, a tisztas női erényt dicsőíteni olyan korban, a melyben a színpad is, meg az élet is, mert hiszen az életben sok a komédia, a komédiában sok az élethűség, az igazi nőiesség olyan sokszor figyelmen kívül marad, sőt nem is takargatott guynyal lesz mellőzve.

Én Munkácsy Flórá fiatal leánykorában ösmertem, mert Szabó és Havy aradi színész-társulatával az 1850-es években néhányszor ide látogatott.

Megirtam én azt a „Torontál“ 1903. évi július hó 11., 14. és 15-én „Vármegyénk és városunk 1848. előtti multjából“ kiadott cikkében és pedig a 14-ikben, ilyen alakban:

„1849-től 1852-ig itt magyar színésztársulat nem játszott. Ekkortól fogva azonban az Aradon Szabó-Havy és Kaczvinszky társágzatok vezetése

alatt állott elég jó társasága, majdnem minden évben ellátogatott ide és többnyire szép számú közönség előtt játszott. Később az aradi társaság Szabó József egyedüli igazgatása alá került. Különös említést érdemel az, hogy ezen társasággal többször megfordult itt Szerdahelyi Kálmán és Munkácsy Flóra. Az előbbin legalább itten igen sokoldalú színésznek mutatkozott be, szükségből még operában is játszott, nemcsak a Nemzeti Színházhoz került és nőül vette a nagy művésznőt, Prielle Cornéliát.

És most jutottam el jelen közlésem legfogasabb pontjához, mert tollam nem eléggé jártas, nyelvezetem nem eléggé ékes, nagyon messzi áll azon fényességétől, amelylyel szerintem Munkácsy Flóráról, mint fiatal színésznőről írni kellene. A fiatalság bája, a nemes viruló arc, a lángoló és mégis olyan szeliden nevető sőtét szempár, a remek Junói alak, az ezüst csengésű, oly édesen nevetni, oly megkapó bensőséggel sirni tudó hang, mindezekkel elragadta közönségünket, természetesen engemet is, a 16—17 éves gyermekembert. Később ahányszor csak Budapestben megfordultam és szeret tettem, megnéztem őt s láttam a Nemzeti Színházban játszani, egész akkorig, amikor már mamákat és nagymamákat, meg hősnőket játszott. Nagy művésznő maradt ő mindvégig, ki mindenkor szerepkörébe belenőtt és fejlődött, jobban mondva az ég által adományozott nagy tehetség támogatásával beletanult.

Amikor itt fiatal korában játszott, többször láttam őt a „Szép Molnárné“-ban játszani Szerdahelyi Kálmánnal, oly jól és természetesen adták alakban, temperamentumban, korban olyannyira

— **A bujdosók emléke.** A bocsári állami elemi népiskola, mint lapunknak írják, folyó évi október hó 29-én a németajku, de hazafias és a nemzeti hőseket tisztelő lakosság, valamint a község uri közönség részvételével iskolai ünnepély keretében méltón megemlékezett II. Rákóczi Ferencről és bujdosó társairól. A tantestület tagjai lelkesítő beszédekkel és felolvasással idézték a jövő nemzetek elé ama dicső múlt emlékeit; a németajku gyermekek alkalmi költeményeket oly hévvel és tiszta magyarsággal szavalták, a kuruc dalokat oly lelkesedéssel énekelték, hogy a jelen voltak egy kis kuruc csapatot véltek maguk előtt látni. Az ünnepély fényét emelte a közönségben álló helybeli nagybirtokos, Bayer Alajos és családja, akinek két leánykája, Margit és Rózsika sikerült szavallatokkal gazdagították a műsört. Méltó megemlékést, hogy a község jóakarója, báró Baich Iván és neje, Toroczky Eszter grófné a község hazafias lakosságának a drága hamvak iránti kegyeletét Budapesten való megjelenésükkel lerótták, melyért a község köszönetét nyilvánította.

— **A Dmke ülése.** Vették a következő meghívót:

A „Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület” igazgatósága 1906. évi november hó 11-én délelőtt tíz órakor Szegeden a D. M. K. E. székházában gyűlést tart, amelyre az igazgatóság tagjait tisztelettel ez uton is meghívom. Rónay Jenő, D. M. K. E. elnöke. Az igazgatósági ülés tárgysorozata: Elnöki jelentés. Közgyűlés idejének és helyének kitűzése. Kötvények kibocsátásáról jelentés és javaslat. A D. M. K. E. aradi, makói és szegedi nevelő intézeteiről szóló jelentések és ezekből folyó intézkedések. Az aradi és makói felügyelő-bizottság kérelme. Jelentés a D. M. K. E. pénzügyi állapotáról és az államsegély finanszírozásáról. Az 1907. évi költségvetés megállapítása. Titeli fők ovdasegélye. A délvizsga Fehér-Kereszt egyesület segély kérelme. Új népkönyvtárak létesítése. Intézkedés a fokok tagdíjainak befizetésére. A Magyar Gazdaszövetség kérelme szerb és német nyelvű kiadványok tárgyában. Indítványok.

— **Esküvő.** Schósz Arthur, az özv. Guttmann Jakabné cég főkönyvelője ma délelőtt a nagybecskereki anyakönyvi hivatalban házasságra lépett Riedl Gizike kisasszonnyal, Riedl István törvényszéki hivatalnok bájós leányával.

— **Vadászat.** A múlt héten voltak Nikolics Mihály báró macedóniai nagybirtokosnál a szokásos őszi vadászatok, melyeken a háziúron kívül résztvett Tallián Béla v. b. t. t., Tallián Vilmos, Tallián Emil, Baich Milán báró, Joannovics Sándor temesmegyei alispán, Steinbach Antal főszolgabíró, Trenkle főhadnagy és Parcsotich István jegyző. — Terítékre került 242 nyul, 103 fácán, 20 fogoly, 12 erdei szalonka és egy róka.

— **Táncvizsga.** Katz Sándor, a jelenleg Nagybecskereken működő jeles tánc-tanító november hó 10-én, szombaton a kaszinó dísztermében zártkörű záró vizsga-estélyt rendez. Belépődíj személyenként 1 kor. 20 fillér, családjegy 4 korona. A vizsga kezdete pont 7 órakor, vége 9 órakor. Utána általános tánc virradtig. A tánc-sorrend a következő: 1. La polonaise. 2. Tánc alapállások. 3. Csárdás. 4. Tipegő. 5. Rezgő. 6. Polka-toblesse. 7. Pas de quatre. 8. Sormagyar. 9. Pas de patineurs. 10. Keringő.

egymáshoz illettek, hogy én akkor az én gyermekeszemmel őket egymásnak szántam. A sors és az ő akaratuk másként rendelkezett, de így is minden bizonynyal jól volt, mert a Felek és Szerdahelyi pár a magyar színművészet egén két örökké tündöklő csillagpár volt és marad az úőkor előismerő, soha el nem halványuló emlékezetben”.

Szerencsés gondolat volt, hogy ezen lapot Munkácsy Flórának elküldtem. Fényesebb hála, értékesebb írói honorárium nem érhetett volna, mint az itt következő levél:

Igen tisztelt uram!

Fogadja hálás köszönetemet azon gyöngéd visszaemlékezéséért, melylyel engem megtisztelt s ami oly jól esett lelkemnek. Azok szép küzdelmes napok voltak, mert egyiránt lángolt sziveinkben a hazaszeretet s a magyar művészet magasztos eszméje azt főtartani, ápolni. Ezek egyike is elég nagy, hogy annak szenteljünk életünket!

Ily időszakra esik az én működésem Nagybecskereken, mint korán befogott zsenge fiatal leány játsztam ott s büszke lehetek ezen működésem sikerére, mert nem csak a magyar közönséget nyertem meg szerény tehetségemmel, de a haragos szerbeket is sikerült meghódítanom, kik tömegesen jöttek el jutalomjátékom alkalmával, elborítva tenger virág, szalag, versekkel, holott a templomba se jártak azon időben, mikor a magyar közönség járt, nehogy valahogyan találkozzanak. Hogy boldogult férjem igazgatásáról nem írtak, nem az én hibám, mert én átadtam s azt is, hogy Prielle Cornélia (ki már akkor Szerdahelyi neje

11. Boston american. 12. Gentry boston. 13. Grazioza polka. 14. Francia négyes. 15. Graziana. 16. Magyar nemzeti négyes. Bemutatják: Láng Károly — Dagrell Teréz, Mayer Margit — László Antal, Hammerl Teréz — Grubacszy Gábor, Szalaváry Böske — Bence Gusztáv, Mayer Ilona — Tillinger György, Szlammer Mimi — Brones Miklós, Kéksz Vilma — Benkovich András, Láng Sacika — Wingler Ferenc, Wingler Irén — Égerer Sándor, Jónás Gizike — Mády Zoltán, Boross Katica — Mády Jenő, Hausladen Vilma — Diószeghy Alajos, Kaszás Margit — Fodor Gyula, Miók Rózsika — Prandell Lajos, Szlammer Etelka — Láng Imre, Trieber Mariska — Kovács Sándor. 17. Palotás. Bemutatják: Szenes Micike — Eggedy László, Grubacszy Dóra — Láng Imre, Boross Veronka — Nikolics József, Szlammer Icuka — Brones Nándor, Armbruster Hilda — Beck Gyuri, Szalaváry Irén — Szlammer Béla. 18. Cseh nemzeti tánc. Bemutatják: Szenes Micike — Beck Gyurka. 19. Magyar szülő. Jelmezben bemutatják: Grubacszy Dóra — Szalaváry Irén, Szlammer Icuka — Láng Imre. 20. Gavotte à la cour. Bemutatják: Csermák Irénke — Grubacszy Gábor. 21. Menuette à la Reine. Bemutatják: Láng Sacika — Mády Jenő, Mayer Ilonka — Bence Agoston, Mayer Margitka — László Antal, Szlammer Mimike — Benkovich Andor, Wingler Irén — Grubacszy Gábor, Kaszás Margit — Láng Károly, Szlammer Etelka — Wingler Ferenc, Szlammer Icuka — Kovács Sándor. 22. Tündér-ballett. Bemutatják: Armbruster Hilda, Grubacszy Dóra, Szlammer Icuka, Szenes Micike, Mayer Margitka, Szalaváry Irénke, Trieber Mariska, Szalaváry Böske, Boross Veronka, Szlammer Eta, Kéksz Vilma, Mayer Ilonka, Perkovátz Rózsika, Melzer Annuska, Armbruster Istvánka, Kaszás Margitka. Utána élőképe görögütiz mellett.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kereskedelmi alkalmazottak szakgyűlése szeptember 30-án, a „Pest-szálloda” éttermében tartott tombolával egybekötött házi mulatságon a következő tulfizetések, továbbá tombolatárgy adományok történetek, miért ezuton is hálás köszönetet mond az egyület vezetőségére.

Tulfizetések: Nagybecskereki gépgyár vas-és fémöntőde 2 korona, Friedmann Afréd 1 kor. Korovon 2 korona, Urblich Stefika k. a. 1 kor. 60 fillér, J. K. 1 korona, S. L. 5 korona, Visenmayer 1 korona, C. B. 3 kor. 80 fillér, dr. Fried Albert 2 kor., N. N. 4 kor. 20 fillér, Bukowsky Géza 1 kor., N. N. 1 kor., N. N. 2 kor. Schaller 30 fillér, Seprős Vaiter 1 kor., Hirschmayer 20 fillér.

Tombolatárgy adakozók: Goldberger Mihály, Neuser és Goldschmidt, Galler Péter, Pejits Mária, Rózska Béla, Petz Antal, Fendler József, Stagschmidt János, Mesznik Imre, Basch Ernő, Markovits Lyubomir, Prashák testvérek, Schneider János, Eisenstädter S. és társa, Sida Alajos, Bauerle testvérek, Homa Kálmán, Benó testvérek, Watzke F., Weiterschan J., Wilhelm Ferenc, Armbruster József, Wehner György, Perger Rezső, Jónás Bertalan, Liptay Dezső, Weinberger K., Boskovits J., Wogh Mihály, Kindl József, Richter N., Zimer Károly, Gyurák Mátyas, Janczer Mihály, Daun személyzet, Jakobs Károly, Gáborov N., László Márton, Oszusky Mariska, Grünberger Mariska, Szelgrád Anna, Giljum Mátyas, Patria kávépótlék Törökkanizsa, Frank Henrik és fiai Kassa.

volt, de kitől elvált a szabadságharc alatt s Hidasszyhoz ment nőül, ettől is elválván. Újból megesküdtek Pesten, mint a Nemzeti Színház (tagjai) tagja volt igazgatósága alatt. „Ilyen az élet, csak egy hangulat.” Még egyszer fogadja köszönetemet, mert mi tagadás, jól esik arany emberrel találkozni e talmi világ közepett!

Kérem tudatni velem, megkapta-e soraimat? Mert majd szives készségét egy őszhaju Munkácsy Flórával fogom meghálálni.

Öszinte tisztelettel

özv. Felekiné Munkácsy Flóra.

Leányfalu, Pestmegye, Felek-villa.

Budapesti lakás: VII., Csengery-utca 17. (csak szeptember végén megyek be).

Ösmertem és gyakran itt Nagybecskereken is láttam fölépni Munkácsy Flóra édesanyját, előbbeni Geidér Józsefnét, akkor már férjesült Törökknét; férj és feleség, mindkettő egyaránt jó színész volt. 1903 november hó elején látogatást is tettem a bájós és kedves öreg hölgynél, akkor a Csengery-utcában lakott; másodizben mikor nála tisztelet-mat tettem, az Ü13-uton volt lakása. Ezenkívül új évkor szoktuk volt egymást felköszönteni, itt-ott levelezni is.

Az örök fényességbe költözött agghoráig bájós, jóságos Munkácsy Flóra iránt hajdani művészetéért, irántam tanusított páratlan kedvességéért örökké kegyeletes háláérzettel maradok eltelve.

Leveleit, tőle kapott arcképet becses és kedves emlékeként őrzöm meg és ha elerem még Torontálmegye muzeumának létre jöttét, tartós megőrzésre oda adom.

Menczer Lipót.

— **A náköfalvai gyilkosság.** Schiermann Erzsébet rejtélyes meggyilkolása még mindig izgalomban tartja Nákófalva községét. A leány unokabátyját Schiermann Pétert, mint már említettük, leirtóztatták s átkisérték a nagy-kikindai ügyészséghez. A vizsgálat erősen folyik, de eddig még nem sikerült újabb momentumokat kideríteni. Schiermann Péter váltig tagad, ámbár a körülmények mind ellene szólnak. Ujában a holttest mellett talált papucson festékcseppeket fedeztek fel, amelyeknek a színe azonos azzal a festékekkel, amelylyel a legény a gyilkosság előtt házát befestette.

— **Erdőégés.** Módosról jelentik: A múlt napokban délelőtt az aurániai perjeltség tulajdonát képező, a tógyéri határban levő bosneci erdőben tűz ütött ki, mely 7 katasztrális holdnál több 4-9 éves, kocsányos tölgyfialosnak mintegy 4/5-öt elpusztította. A tűz 2 órai szünet után egymástól távol fekvő 3 más helyen is fellépett, amiből arra következtettek, hogy az gyújtogatás folytán támadt. Győr község lévén a tűz színhelyéhez a legközelebb, az erdőőr odasiertet segítségért, de néhány gyermek kivételével oda senki ki nem ment, úgy hogy csak estefelé sikerült néhány uradalmi alkalmazottnak a tüzet lokalizálni. A tűz a szomszédos Karátsonyi Jenő gr. erdejébe is átcsapott, ahol állítólag 80 kataszteri holdnyi erdő esett martalékaul.

— **A házastársak.** Kovács István, Mária Terézia-utcai lakos tegnap feljelentést tett a csendőrségnél, hogy a vele vadházasságban élő Scheiber Berta kora hajnalban, amikor ő még aludt, kivette a nadrágzsebéből 18 koronáját s azzal megszökött. Napközben az asszonyt elfogták. Bevallotta a lopást s azzal védekezett, hogy el kellett szöknie férjétől, mert az folyton szidalmazta, sőt meg is verte. Az elvitt 18 kor. közös szerzeményt képezett szeriate, amelyhez neki is joga volt. Az eljárást megindították.

— **Halálos szerelm.** Néhány nappal ezelőtt Mayer Aurél takarékpénztári igazgatónál szolgáló Zeisz Katalin 22 éves cselédeányt veszedelmes mérgezési tünetek között a helybeli József kórházba szállították. A leány nagymennyiségű kénes gyufaoldatot ivott s állapota a gondos orvosi ápolás dacára annyira rosszabodott, hogy a leány tegnap este meghalt. Halálos ágyán, az utolsó órában bevallotta, hogy egy szerelmi viszony gyümölcsétől akart megszabadulni. Csábítója — akit semmi áron sem akart megnevezni — ismeretlen helyre távozott s szegényében és elkeseredésében határozta el magát a szerencsétlen lépésre.

— **Tűz a huszárkaszárnyában.** Nagyikindáról írják: Könnyen végzetessé válhatott tüvész tört ki tegnapelőtt este fel 10 óra tájban a helybeli huszárlaktanya udvarában. Okánserü vihar közepette meggyuladt a kertben levő egyik óriási szalmakazal s néhány pillanat múlva lángban állott még négy másik hatalmas kazal, melyekről a tűz a sertésólakra is áterjedt. Orvól elődühöngött a szélvész, hogy az egész épület veszélyben volt, szerencsére azonban sikerült nagy erőfeszítések árán a tüzet lokalizálni, úgy hogy csak az 5 szalmakazal és 5 sertésól pusztult el. A tüzet minden valószínűség szerint a közelben elhaladó egyik vonat gőzgépéből kiszálló szikrák okozták. A kár biztosítás révén megtérül.

— **Tizenkétéves szélhámos.** Rövid idő óta Paulicsék János cipész-mesternél egy Hartig András nevű tizenkétéves inas volt alkalmazva. Az inast mestere azonban csakhamar elbocsátotta, mert nem volt megelégedve vele. Mikor már kitétték a szürét, a fiú gondolt egyet s elment Feketics Ferenchez, akiről tudta, hogy volt gazdájának 6 koronával tartozik. Gazdaja nevében kérte a pénzt, azt mondván, hogy annak szüksége van rá, mert bőrt akar vásárolni. Feketics a 6 koronát gyanutlanul odaadta. Egy pár napra rá maga Paulicsék kérte a pénzt Feketicstől s ekkor természetesen kiderült a turpiság. A csendőrség most keresi a kis szélhámost.

A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 37 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és úvegekben a 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Irodalom és művészet.

Küry Klára hangversenye.

Micsoda diadalmas, örökké emlékeztető esténk lehetett volna az operaténészeknek egyik legbájosabbikának becskeréki fellépte, ha négy nappal előbb jön ide. Mert minden tisztelőnk és rokonszenvünk dacára, be kell vallanunk, hogy a tegnapi est csak felsikert jelent. Anyagít és erkölcsös. Küry Klára igazi színésznő, akinek a színpad éppolyan otthona, mint a hálnak a víz. S mihelyt a színpad átváltozik koncert-podiummá, Küry Klára már nem az, akinek a színpadról ismerjük. Ezért sajnálhatjuk, hogy nem a színházi évadban üdvözölhetjük a művésznőt körünkben, amikor egy operette-előadás keretében kifejthette volna mindazokat a ragyogó kvalitásokat, melyek európai hírű operette-énekesnővé teszik.

De nem szeretnénk félreértetni. Ha valaki a bevezetés után talán arra következtetne, hogy Küry Klára üres ház előtt játszott, s hogy nem aratott sikert, az nagyot tévedne. De az elkésett hirdetések folytán csak félig telt meg a színház s a közönség elégtelen volta miatt a hangulat sem volt olyan általánosan kedvező, mint azt méltán elvárni lehetett volna.

Miután a közönség dícséretes türelemmel végighallgatott egy négykezes zongora darabot, és egy baritonénekest, ki nagy ambícióval, de oly kezdetleges készséggel, mely semmiféle arányban nem áll a 16 koronás páholyokkal, elénekelt a Luna gróf nagy áriáját és Schumann „Két gránátos“-át, Küry Klára lépett a színpadra. Megjelenésekor percenkig tartó tapsal üdvözölték s a közönség egyhangulag konstataulta, hogy mióta a művésznő lefogyott, még bájosabb és kedvesebb. Már első száma, a művészi tökélyvel előadott „Láttam a fecskét repülni“ című dal, viharos tetszést aratott, mely még fokozódott, mikor elénekelt az épen Küry révén híressé vált kacagó dalt. Legnagyobb sikerét mégis Márkus „regement-dal“-ával aratta. Itt játékának keresetlen természetességével, hangjának ezüst csengésével és finom pikantériájával szinte felvillanyozta a közönséget, mely percenkig tüntetett a művésznő mellett.

Műsora második részében azonban kisebb volt a sikere. Küry Klára cigányzene mellett magyar népdalokat énekelt. Hiszen nem állítjuk, hogy nem volt vonzó és művészi ezekben is, de egész művészetének iránya más lévén, nézetünk szerint nem találta el azt az igazi népies és közvetlen hangot, mely a népdalt közel hozza a szívünkhöz. Legkevésbé tetszetek a Göre bíró uram nótái.

Itt a művésznő számos olyan concessiót tett a jó vidéknek, melyre a jó vidék nem reflektál. A hangversenyt a híres yes-nótával fejezte be, mely egy remek tánc bemutatására is adott alkalmat. A közönség ezt az utólréteget tánccal ismét percenkig tapsolta s nem nyugodott addig, míg háromszor meg nem ismételte.

A színház alig telt meg félig, de a csekély számu közönség lelkesedve ragadott meg minden alkalmat, hogy a bájos énekesnőt elhalmozza tetszésnyilvánításaival.

* **En Ujságom.** Ez a képes heti ujság, amit Pósa Lajos, a színes szavú kiváló poéta szerkeszt, nélkülözhetlen jó pajtása a magyar gyermekvilágnak. Minden sor, ami megjelenik hasábjain, arról ad bizonyosságot, hogy írót az a művészetet ütik sok szeretettel, ami tán a legnehezebb: mesét mondani a gyermeknek. Mesét, amely egészen a gyermekvilág nyelvén szóljon az ő képzeletéhez. Az En Ujságom immár tizenhét éve ily szempont szerint szerkesztődik. Vers, mese, történeti elbeszélés, tanulságos cikk, mind azt a célt szolgálja, hogy lekösse az apró emberek figyelmét, hogy vidám, ötletes formában szórakoztassa őket. Az En Ujságom előfizetési ára negyedévenként 2 kor. Kiadóhivatal Budapest, VI. Ardrassy-ut 10.

ESKÜDTSZÉK.

§ Gyilkosság az apaért. Gyurity Ársza főkei lakos ügyében, aki tudvalevőleg megölte Petrov Keresztélyt azon hiszében, hogy az apját bántalmazni akarja, ma folytatta az esküdtszék a tárgyalást.

A tanúk közül ma kihallgatták Tyurcsin Szávát, aki a kérdéses napon együtt tartózkodott Gyurity Gyórával a Mattanovich-féle kocsmában. Hallotta, amint Petrov azt mondta

Gyuritynak, nem akar veszekedni vele s felszólította, legyenek jóbarátok. Kést nem látott Petrovnál.

Szekulits Szvetozár szintén ott volt a kocsmában s nem látott veszekedést.

Mijatov Száva nem látott veszekedést, sem kést Petrovnál.

Néhány jelentéktelenebb tanu kihallgatása után a bizonyítási eljárást befejezték.

Dr. Boross Dezso kir. ügyész vád- és Almássy Elek ügyvéd védőbeszéde után az esküdtek bűnösnek mondották ki a vádlottat s e verdikt alapján a kir. törvényszék Gyurity Árszát nyolc évi fegyházra ítélte el.

TÁVIRATOK.

Otto főherceg temetése.

Budapest, november 6. (A „Torontál“ ered. táv.) Bécsből sürgönyzik: Ottó főherceg holtteste a Burg-kápolnában fekszik pompásan felravatalozva s a délutáni temetésre minden előkészületet megtettek. A ravatal számos koszoru borítja, köztük Mária Jozefa főhercegnőé, az elhunyt nejeinek koszoruja, a külföldi fejedelmek koszorui és Lónyai grófné koszoruja. A többi koszorukat később helyezik el. A főherceg temetésére ma délelőtt Bécsbe érkezett Frigyes Agost szász király és Lipót bajor herceg, a bajor regensherceg képviselőjében.

Budapest, november 6. (A „Torontál“ eredeti távirata) Mint Bécsből sürgönyzik, Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma délelőtt odaérkezett. Justh eleinte nem akart résztvenni a temetésen, mert nem kapott közjogi méltóságának megfelelő helyet. A miniszterelnök azonban ezt reparálta, amennyiben a főrendiház és a képviselőház elnökei a miniszterek között foglalnak helyet a ravatal mögött.

Budapest, nov. 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Ottó főherceget délután 4 órakor temették el fejedelmi díszszel. A temetésre az egész bécsi helyőrség kivonult. Délután 2 órakor elzárta a kocsiközlekedés elől azokat az utvonalakokat, amelyek a temetési menet elvonult. A temetésen résztvevett a király az uralkodóház összes tagjaival, a külföldi fejedelmek és azok képviselői, a magyar és az osztrák kormány tagjai, valamint az udvari főméltóságok.

A létszámemelés.

Budapest, november 6. (A „Torontál“ ered. távirata.) Bécsből sürgönyzik: Miután a magyar parlament félre nem érhető megbízást adott a Wekerle-kormánynak, hogy a létszámemelés feltételeire vonatkozólag tárgyalásokba bocsájtkozzék a közös hadügyminiszteriummal — a kérdés ezzel új stádiumba lépett. Kormánykörökben hír szerint az ujoncjavaslatot csak a delegációs tárgyalások befejeztével fogják a két parlament elé terjeszteni.

A hadvezetőség tudvalevőleg már 1903-ban is 21 ezer emberrel kérte az ujonclétszám felemelését. Mértékadó helyről most azt jelentik, hogy az 1907. évi ujonclétszámemelést ezt a számot nem sokkal fogja felülmulni.

Budapest, november 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a N. Fr. P. jelentése szerint befejezett dolog, hogy a delegációk ülései után a képviselőház elé terjesztik az ujonclétszám felemeléséről szóló törvényjavaslatot. Az idézett lap szerint a létszámemelés magassabb lesz, mint az tervezve volt.

A hármasszövetség.

Budapest, nov. 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Rómából sürgönyzik, hogy az olasz sajtó nagyrésze kedvező hangon ír arról a jegyzékváltásról, amely Tittoni és Aehrenthal között történt. Egy nyugodtabb korszak elkövetkezését látják benne, amelyben a két állam népei lassan-lassan megérteni fogják egymást. A hármasszövetség, amely az iránytadó körök

nagy többségének szilárd akaratán nyugszik, szilárd alapon fog kiépülni s valóban rendíthetetlen lesz

Főispánválasztás.

Budapest, november 6. (A „Torontál“ ered. táv.) Mint politikai körökben híre jár, Rakovszky Endre főispánt a belügyminiszteriumba miniszteri tanácsossá nevezik ki s helyette Szalay László képviselő lesz főispán.

A német császár a francia katonáknak.

Budapest, nov. 6. (A „Torontál“ eredeti táv.) Berlinből táviratozzák: Vilmos császár a Mainznál elesett francia katonák emlékére tartott ünnepély alkalmával díszes koszorút küldött a hősök közös sírjára. A kegyeletteljes megemlékezésért Laguiche marquis, Franciaország berlini katonai attacheja, tegnap külön kihallgatáson a francia nemzet köszönetét tolmácsolta Vilmos császárnak.

Az építőipari sztrájk.

Budapest, november 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az építőmunkások sztrájkja ügyében a munkások és a vállalkozók megbízottai ma megkezdtek a békitő tárgyalásokat. A mai tárgyalás azonban csak informatív jellegű volt, az érdemleges tárgyalást szombatra halasztották.

Véres dráma.

Budapest, november 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, egy Sunday nevű fiatalember szerelmi féltékenységből meggyilkolta az oitani Cook-cég főnökét. A gyilkost elfogták.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1906. november 6.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzése.

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki	75	—	—	79	14.60	15.—
Pestvidéki	74	—	—	78	14.25	14.70
Bánsági	75	13.90	14.15	79	—	—
Bácskai	74	—	—	78	14.60	14.90
Szerbiai	76	—	—	79	—	—
Egyéb gabonaneműek				100 kilogr. ára		
Rozs	elsőrendű	—	—	12.80	13.—	
”	középmínőségű	—	—	12.40	12.80	
Árpa	takarmányárú I. r.	—	—	12.50	13.30	
”	másodrendű	—	—	12.70	12.90	
Köles	—	—	—	—	—	
Zab	elsőrendű	—	—	13.90	14.20	
”	középmínőségű	—	—	—	—	
Tengeri	belföldi uj	—	—	13.65	13.85	
”	román vagy bolgár	—	—	—	—	
”	cinquantin	—	—	—	—	
Repce	káposzta	—	—	—	—	

Határidő-üzlet.

Budapest, november 6. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1907.) . . . 14.78 — —
 Rozs (áprilisra 1907.) . . . 13.08 — —
 Zab (áprilisra 1907.) . . . 14.34 — —
 Tengeri (májusra 1907.) . . 10.26 — —

Okatlan és elítélendő

az az ember, aki betegesnek érzi magát anélkül, hogy állapotán segíteni igyekezne és amikor a legkisebb munka is fáradtságosnak tűnik és az ember életkedve fogyni kezd. Ily esetben a gyógyszerkamájolajból alfoszfor-savas méz és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsio egyike a legjobb és legbiztosabb szerekeknek a test és idegrendszer erősítésére, felélesztésére. A Scott-féle Emulsio csakis a legjobb minőségű alkotórészeket tartalmazza, felülmulhatatlan tápszer, mely gyorsan új kedvet és új életértőt önt az elpetyhüdt szervezetbe.

A Scott-féle Emulsio valódi jelé a „hátán nagy csukaból vivő halász“ védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beklüldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerüzem“ BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógyszerárban.

A nagyikindai járás főszolgabírájától.

5518. szám 1903.

1004-32

Pályázati hirdetés.

Tiszahegyes községben üresedésben levő segédjegyzői állásra pályázat hirdetik.

Az állással egybekötött javadalmazás 1200 korona készpénzfizetés, szabad lakás és 50 korona utiátalány a járás területére.

Azok, kik ezen állásra pályáznak, kérvényeiket az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában előírt képesítést igazoló okmányokkal, valamint eddigi alkalmaztatásukat s kifogástalan erkölcsi magaviseletet igazoló bizonylattal felszerelve folyó évi november hó 25-ig a nagyikindai szolgabíróhoz küldjék be.

A választás 1906. évi november hó 27-én délelőtt 9 órakor fog Tiszahegyes község-házánál megejteni.

Nagyikinda, 1906. évi október hó 26-án.

Horváth Zoltán, főszolgabíró.

Örömmel és köszönettel

ingyen értesitem a hasonló bajban szenvedőket, hogy mi módon szabadultam meg a hosszadalmas asthma, köhögés, tüdő- és torokbajtól, valamint az álmatlanságtól, és azóta életvidor és egészséges vagyok.

Pella János

(979-32)

Brünn, Morvaország, Hofgasse 2a.

Hirdetmény.

Kereselek 2 óra azonnali belépésre egy írnök-végrehajtót; fizetése havi 60 korona.

Ajánlatok alulírott körjegyzőhöz adandók be.

Keglevichháza, 1906. évi október hó 31-én.

Végh Frigyes, körjegyző.

(997-3.3)

A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

6537. V. szám. 1903.

1008-11

Pályázati hirdetés.

A lemondás folytán üresedésbe jött szőregyi körorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Az orvosi körlethez Szőregh székhelyvel Szőregh, Deszk, Klárafalva és Ujszentiván községek tartoznak.

A körorvos évi fizetése 1200 korona, nappal 80 fillér, éjjel 1 kor. 60 fillér és a szabályrendeletileg megállapított halottkémlelési és husszemle díjak.

Felhívom ennél fogva azokat, kik ez állást elnyerni óhajják, hogy szabályszerűen s eddigi alkalmaztatásukat is igazoló bizonylatokkal felszerelt kérvényüket folyó évi november 25-ig hozzám adják be.

A megválasztandó körorvos tartozik a vármegyei orvosi nyugdíj-egyletbe lépni.

Törökkanizsa, 1906. november hó 1.

Tallian, főszolgabíró.

Haszonbérleti hirdetés.

A III. alibunári öblötben és Szeferkerin község határában fekvő „Kettacska Greda“ nevezetű 1007 hold területű föld legegőnek, kaszálónak és halászati célokra 1907. évi január hó 1-től kezdődőleg az 1907. évre haszonbérbe adatik.

Ajánlatok 200 korona bánatpénzzel megterhelten alulírott részvénytársaság vezérigazgatójához, Franz J. L. takarékpénztári igazgató urhoz folyó évi december hó 1-éig nyújtandók be.

A szerződés közelebbi feltételei dr. Pollák Győző jogtanácsosnál tekinthetők meg.

Nagybecskerek, 1906. évi november hó 4-én.

A Sorger-fele Königsdorf, Albrechtsdorf és Giselshalmi Védgátat Építő- és Földmívelő-Részvénytársaság. Dr. Pollák Győző. Franz J. L.

RÁMPÁS

Vörös literje 30 krajcár

Fehér literje 32 krajcár

Dr. Brájjer Lajos szüllejéből.

Kapható Zápolya-utca 1. sz.

960-x 18

Szeged-nagyikinda-nagybecskerek egyesült h. é. vasut.

Érvényes: 1906. évi október hó 1-étől.

Table with train schedules for Szeged-Karlova-Nagybecskerek and Nagyikinda-Karlova. It includes columns for departure (Oda) and arrival (Vissza) times, train numbers, and station names. The table is divided into two main sections: Szeged-Karlova-Nagybecskerek (146) and Nagyikinda-Karlova (147).

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.